

Vergaderjaar 2013–2014

32 735

Mensenrechten in het buitenlands beleid

Nr. 105

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 april 2014

Graag bied ik u hierbij de reactie aan op het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van 14 maart 2014 inzake de situatie van de Iraanse gevangene Saeed Abedini.

Het kabinet deelt de zorgen van uw leden over de situatie van de Amerikaans-Iraanse pastoor Saeed Abedini. In het Algemeen Ambtsbericht Iran van december 2013¹ werd verslag gedaan van zijn arrestatie en gevangenschap. In juli 2012 kreeg Abedini huisarrest opgelegd op beschuldiging van het ondermijnen van de nationale veiligheid vanwege het leiding geven aan een netwerk van huiskerken. In september 2012 deden leden van de Revolutionaire Garde een inval in zijn woning, waarna zij hem meenamen naar de Evin-gevangenis. Abedini werd in januari 2013 tot acht jaar cel veroordeeld op beschuldiging de Iraanse staatsveiligheid te ondermijnen door het stichten van christelijke kerken in particuliere woningen.

Volgens recente informatie is de heer Abedini in november 2013 van de Evin-gevangenis in Teheran, waar veel politieke gevangenen verblijven, overgebracht naar de Rajai Shahr-gevangenis in de stad Karaj; hier zouden de zwaarste criminelen van Iran in detentie verkeren en is sprake van soms levensbedreigende omstandigheden. Het is niet bekend of de verwondingen van de heer Abedini zijn toegebracht door gevangenispersoneel of medegevangenen.

Over de gezondheidstoestand van de heer Abedini is vooralsnog weinig bevestigde informatie te verkrijgen. Naar verluidt is hij tijdens het bezoek van EU Hoge Vertegenwoordiger Ashton aan Teheran naar een ziekenhuis gebracht, maar zonder medische hulp weer naar de gevangenis teruggekeerd.

¹ Algemeen Ambtsbericht Iran, Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag, december 2013. Zie <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/ambtsberichten/2013/12/24/iran-2013-12-24/aab-iran-2013.pdf>

Het Algemeen Ambtsbericht Iran wijst erop dat vooral de «Nieuwe kerken» – met name de evangelische stromingen en pinksterbewegingen – meer repressie ondervinden, omdat ze actief mensen proberen te bekeren. Zij moeten in het geheim hun godsdienst belijden, vaak in huiskerken. Pro-regime media in Iran karakteriseren huiskerken als illegale netwerken en zionistische propaganda-instellingen. De uitspraak en behandeling van Abedini is tekenend voor de harde aanpak van voorgangers en pastors van deze stromingen.

Nederland zet zich ervoor in dat elk individu de vrijheid heeft zijn of haar religieuze of levensbeschouwelijke identiteit vorm te geven. De Nederlandse ambassade in Iran stelt daarom in contacten met de Iraanse autoriteiten de kwestie van godsdienstvrijheid regelmatig aan de orde. Nederland neemt daarnaast actief deel aan voorbereidende overleggen in EU-verband en vraagt regelmatig de aandacht voor godsdienstvrijheid in Iran. Dit onderwerp werd door de EU ook tijdens de VN Mensenrechtenraad in maart dit jaar opgebracht.

Voor individuele gevallen wordt het effectiever geacht deze in EU-verband aan de orde te stellen bij de Iraanse autoriteiten, gezien het relatief grotere politieke gewicht van de EU als geheel. Nederland zal in volgende voorbereidende EU-overleggen specifiek aandacht blijven vragen voor de gezondheidstoestand, detentie en behandeling van de heer Abedini.

Buiten de EU krijgt de situatie van de heer Abedini ook veel aandacht. Zo zet de VS zich sterk in voor zijn zaak vanwege zijn Amerikaanse nationaliteit. Ook tijdens de VN Mensenrechtenraad werd specifiek aandacht gevraagd voor de situatie van de heer Abedini. Het Europese Parlement heeft in oktober Iran opgeroepen om de heer Abedini vrij te laten.

Nederland blijft de ontwikkelingen omtrent Abedini nauwlettend volgen met de hoop dat de internationale inzet bijdraagt aan diens vrijlating. Eerdere vrijlatingen, zoals die van pastor Youcef Nadarkhani in januari 2013 en voorganger Robbert Asserian in juli 2013 tonen aan dat dit niet onmogelijk is.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans